

**INŠTITUT ZA
TRAJNOSTNI RAZVOJ**

Trubarjeva 50, Ljubljana
(Okoljski center)
Tel. (01) 439 74 60

info@itr.si

www.solskiekovrt.si, www.itr.si

Ljubljana, 24.5.2016

Pobuda vladi/ministrstvom za uvedbo takse na konvencionalne pesticide

Naslovniki:

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Minister za finance

Ministrica za zdravje

Ministrica za okolje in prostor

Predsednik vlade

Spoštovani ministri, spoštovani predsednik vlade!

Za pesticide, ki se uporabljajo v konvencionalnem kmetijstvu, so nekateri včasih trdili, da so »nujno zlo«: po eni strani naj bi poznali njihovo škodljivost, po drugi pa naj bi brez njih kmetijska pridelava ne bila možna. Danes zaradi boljše raziskanosti problematike o tem vemo precej več. Večina sintetičnih kemičnih pesticidov ima hujše, bolj obsežne in bolj dolgotrajne posledice, kot smo domnevali. Znanstveniki vedno znova opozarjajo na več in več škodljivih učinkov, v zadnjem času primer na negativne učinke izjemno nizkih količin hormonskih motilcev tako na ljudi kot na živali; na verjetno rakotvornost najbolj razširjene herbicidne učinkovine glifosat; na učinke mešaníc preostankov (t.i. koktajlov) različnih pesticidov, in tako dalje.

Obenem pa širjenje ekološkega kmetijstva in izboljševanje znanj in opremljenosti ekoloških pridelovalcev na srečo dokazuje tudi, da je povsem možna tudi kmetijska pridelava brez konvencionalnih pesticidov. Konvencionalni pesticidi tako postajajo vse manj nujni in vse bolj le zlo!

Tudi v Sloveniji je poraba pesticidov zaskrbljujoča. Njihovim učinkom so izpostavljeni konvencionalni pridelovalci, prebivalci podeželja in mest, potrošniki, ter seveda tudi najbolj občutljive skupine – otroci (zlasti na podeželju) in nosečnice. Tudi posevke oziroma zemljišča ekoloških kmetov pogosto ogroža škropljenje na sosednjih konvencionalnih zemljiščih.

Slovenija kot članico EU k ustreznemu ukrepanju v zvezi s pesticidi zavezuje tudi strategija za trajnostno rabo pesticidov.

Države, ki mislijo na zdravo prihodnost svojih državljanov, iščejo čim bolj učinkovite načine za zmanjševanje porabe pesticidov, za zamenjavo najbolj nevarnih z manj strupenimi, za pomoč kmetijam pri preusmerjanju v kmetovanje z manj oziroma brez pesticidov oziroma vsaj z manj škodljivimi pesticidi, in podobno.

Pri tem se je doslej za eno **najbolj učinkovitih orodij izkazala taksa na pesticide**.

S taksami, ki so različno visoke glede na škodljivost posameznih pesticidov oz. učinkovin, nekemične metode zatiranja škodljivcev ali plevelov postanejo finančno bolj privlačne. Stroške posledic rabe pesticidov na ta način tudi v večji meri nosijo proizvajalci in uporabniki pesticidov, ne pa davkoplačevalci in žrtve.

Tako je Danska l. 2013 uvedla diferencirano takso na dovoljene pesticide, glede na obseg učinkov posameznega pesticida na zdravje, naravo in (talno) vodo, s ciljem doseči 40-odstotno zmanjšanje obremenjevanja s pesticidi do l. 2015 (glede na stanje l. 2011). Podobne sisteme taks so uvedle tudi druge države, npr. Francija in Švedska. V Nemčiji takšno takso pripravlja zvezna dežela Schleswig-Holstein.

Ob tej temi moramo opozoriti tudi na anomalijo, da zakon o DDV v Sloveniji določa znižano stopnjo DDV za vrsto reprodukcijskih materialov in storitev, med drugim tudi za kemične pesticide. Če pustimo ob strani finančni učinek te določbe, takšna ureditev zagotovo ne pošilja pravega sporočila kmetom in je tudi moralno sporna. Hkrati namreč precej EU in lastnih sredstev namenjamo za ukrepe za zmanjševanje rabe pesticidov in za zmanjševanje negativnih učinkov kmetijstva na okolje in naravo v okviru Programa razvoja podeželja.

Ne pozabimo tudi, da si visoki predstavniki Slovenije, vključno z ministrom za kmetijstvo, v zadnjem času intenzivno prizadevate za uvedbo mednarodnega dneva čebel. Prav pesticidi so njihovi največji sovražniki.

Menimo, da je razlogov za ukrepanje več kot dovolj.

Zato vas v imenu Mreže Plan B za Slovenijo in Mreže šolskih ekovrtov **pozivamo, da oblikujete strokovno medresorsko skupino za oblikovanje predloga o taksii na konvencionalne pesticide**. Ta skupina naj preuči tudi vidike znižanega DDV za konvencionalne pesticide.

Z lepimi pozdravi,

dr. Anamarija Slabe, direktorica ITR

»TRIKRAT ZELENO – brez pesticidov«: dejavnosti ITR in Mreže šolskih ekovrtov v podporo pobudi za uvedbo takse na konvencionalne pesticide in za Ljubljano – mesto brez pesticidov

V podporo našima pobudama za **uvedbo takse na konvencionalne pesticide in za Ljubljano – mesto brez pesticidov** bomo od 26. maja do 2. junija v izvedli tri akcije z motom »TRIKRAT ZELENO – brez pesticidov«, ki jih izvajamo v okviru treh zelenih projektov :

Prvi **ZELENI projekt** je Ljubljana – Zelena prestolnica Evrope 2016!

Drugi **ZELENI projekt** je evropski Zeleni teden (Green Week) konec maja/začetek junija letos!

Tretji **ZELENI projekt** pa so dejavnosti naše Mreže šolskih ekovrtov, ki šteje 120 šol in vrtcev!

Akcije bomo izvajali skupaj s šolskimi ekovrtnarji na ljubljanskih osnovnih in srednjih šolah.

26. maja 2016 bomo med 9. in 11:30 uro skupaj z učenci in dijaki več ljubljanskih osnovnih in srednjih urejali naš urbani ekovrtiček pri Dijaškem domu Tabor.

V prvem tednu junija bomo dvema ljubljanskima šolama strokovno pomagali pri akciji na njihovih **šolskih ekovrtovih** in opozarjali na to, kako se izognemo nevarnostim rabe pesticidov za zdravje otrok in mladih.

Izvedbo dejavnosti podpira Global Greengrants Fund

